نگاه

سفیری برای امید

امید سعیدی

● «اولین سفیر کُرد اهل سنت جمهوری اسلامی ایران». به نظر نگارنده که با آقای ادیبی قرابت مذهبی دارد، این خبر بسیار خوشحال‌کننده بود و می‌توانست جای بهتری در صدر اخبار داشته باشد؛ اما نه در خبرها آن‌چنان که بایدوشاید مطرح شد، نه در پیام تبریک‌ها سر برآورد و نه به اندازه لازم در فضاهای مجازی دست به دست شد. اینکه چه زمان طولانی‌ای صرف شده تا یک اقلیت در سطح بالاتری از دولت در ایران نقشی بازی کند یا اینکه اعلام خبرِ سفیرشدن آقای ادیبی یک‌سال‌ونیم زمان برده، هر دو اینها به گذشته پیوسته است. آنچه مهم است، رشد نهالِ امیدی است که در سال ۹۲ کاشته شد و اتفاقا اهالی کردستان مانند همیشه که امید به آینده را در اصلاحات و اعتدال دنبال می‌کردند به آن رأی بالایی دادند. این انتصاب نه‌تنها امید را پررنگ‌تر که حتی مرز اعتماد اقوام و اقلیت‌های قومی و مذهبی را بین حکومت و ملت نزدیک‌تر خواهد کرد. آنچه مهم است صدایی است که شنیده شد. توانایی‌ای که دیده شد، اعتمادی دوطرفه که به‌ثمر نشست و امیدی که برای همه قومیت‌ها و مذاهب در ایران جانِ بهتری گرفت.

و اما دو پسوندی که آقای سفیر با خود به یدک می‌کشد «کردِ سنی»، یکی قومیتِ قدیم ایرانی که در طول تاریخ با نگاهی دور مواجه بود و دیگری اقلیتِ مذهبی ... این دو و نور امیدی که روشن‌تر شده است، هم مسئولیت آقای سفیر را بیشتر می‌کند و هم توقعات را. که دوطرفه‌بودن توقعات دولت و ملت نه‌تنها اعتماد را افزون می‌کند، بلکه باور به همدیگر و در خدمت هم بودن را استوار خواهد کرد. بی‌شک استفاده از ظرفیت‌های قومی و دینی-مذهبی در ایران به نفع کشور-دولت و مردم خواهد بود و واقعیت ایران برای همه ایرانیان را عینی‌تر خواهد کرد. چنددستگی را کمتر و تعصب و عرق ایرانی-ملی را همان‌گونه‌که باید باشد شکل خواهد داد. کم نیستند نیروهای پرتوان و بادانش در بین بلوچ‌ها، کردها، عرب‌ها، ترکمن‌ها، ارمنی‌ها و... که با انتخاب و انتصاب آنها نه‌تنها معضلی ایجاد نخواهد شد که چرخِ کشور با رونقِ بیشتری خواهد چرخید.

اولین‌های خبرساز و خوشحال‌کننده دولت تدبیر و امید، اما حوزه زنان را نیز با امیدهای تازه‌ای همراه کرده است که ان‌شاءالله همه این اتفاقاتِ میمونِ اخیر همانی باشد که حافظ این‌گونه نویدش را داده است: «بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم». امیدواریم همان‌گونه‌که خبرها و اتفاقاتِ خوش دولتِ یازدهم بیشتر از سمت وزارت امور خارجه در داخل رنگ امید ایجاد کرده است دیگر بخش‌های دولت نیز در رنگ‌بخشیدن به این امیدِ نوپا همگام با شعارها و اهداف دولت باشند و به امید آنکه یکپارچگی پسوندها و پیشوندها را از اسم‌ها جدا کند.

روزنه

رئیس‌جمهوری قرقیزستان وارد تهران شد

● **ایرنا:** الماس‌بیگ آتامبایف، رئیس‌جمهور قرقیزستان، بنا به دعوت رسمی رئیس‌جمهور کشورمان در صدر یک هیأت بلندپایه سیاسی و اقتصادی و با هدف توسعه بیش‌ازپیش مناسبات با جمهوری اسلامی ایران، دیشب وارد تهران شد. در جریان سفر سه‌روزه رئیس‌جمهوری قرقیزستان، او با رئیس‌جمهوری اسلامی ایران و دیگر مقامات کشورمان دیدار می‌کند و طرفین، راه‌های توسعه همکاری سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دو کشور را بررسی می‌کنند و چند سند همکاری بین دو کشور امضا می‌شود. قرار است در سفر رئیس‌جمهور قرقیزستان به ایران طرح زیربنایی مهم ساخت راه‌آهن ایران، افغانستان، تاجیکستان، قرقیزستان و چین از موضوعات مذاکره رؤسای جمهور دو کشور باشد. اجرای این طرح، همکاری منطقه‌ای میان کشورهای در مسیر را متحول خواهد کرد. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۲ در نخستین سفر خارجی خود برای شرکت در اجلاس سازمان همکاری شانگهای به بیشکک سفر کرد. قرقیزستان یکی از پنج کشور آسیای مرکزی با کشورهای چین، قزاقستان، تاجیکستان و ازبکستان همسایه است. براساس آمار، حجم مبادلات تجاری ایران و قرقیزستان، هم‌اکنون حدود پنجاه میلیون دلار است که قرار است به‌زودی تا پنج برابر افزایش یابد.

اتحادیه اروپا امروز لغو تحریم‌های ایران را بررسی می‌کند

ایرنا: سخنگوی وزارت امور خارجه آلمان روز جمعه گفت که وزیران امور خارجه کشورهای عضو اتحادیه اروپا در نشست غیررسمی جمعه و شنبه در لوکزامبورگ، لغو تحریم‌های ایران را بررسی می‌کنند.

«مارتین شیفر» در پاسخ به پرسش ایرنا درباره قرارداشتن موضوع لغو تحریم‌ها در برنامه نشست بعدازظهر شنبه اتحادیه اروپا گفت: «پیش از این مذاکرات اولیه و مقدماتی دراین‌باره در بروکسل انجام شد و انتظار داریم که این موضوع در گفت‌وگوهای لوکزامبورگ نیز مطرح شود». شیفر پیش‌بینی کرد که تحریم‌های وضع‌شده علیه ایران در سه‌ماهه نخست ۲۰۱۶ «به شرط پایبندی تهران به تعهداتش در توافق‌نامه هسته‌ای ۱۴ جولای (۲۳ تیر) وین» تعلیق یا لغو شود. به گفته شیفر، نشست روز شنبه وزیران کشورهای عضو اتحادیه اروپا همچنین بر روابط این نهاد اروپایی با ایران متمرکز خواهد بود. این دیپلمات آلمانی همچنین از رئیس‌جمهوری آمریکا به‌علت به‌دست‌آوردن پیروزی درباره توافق هسته‌ای ایران در سنای این کشور، تقدیر کرد. او افزود: «به نظر ما، کسب و برخورداری از میزان نسبتا بالایی از اعتماد سیاسی در این مرحله نخست، نسبت به توانایی و خواست طرف آمریکایی به ایفای قول و تعهدش و اجرای پیمان هسته‌ای وین، خوب است».

شیفر همچنین ابراز اطمینان کرد «ایران نیز تصمیم‌های سیاسی لازم برای پیشرفت اجرای این توافق تاریخی را بگیرد».

امیرعبداللهیان به بشار اسد تسلیم کرد

طرح تازه ایران برای پایان بحران سوریه

شرق: معاون عربی وزیر خارجه ایران، کمتر از یک‌ماه بعد از همراهی با وزیر خارجه در سفر به دمشق، بار دیگر به سوریه سفر کرد. او در این سفر با مقامات دولت سوریه، رئیس‌جمهوری، نخست‌وزیر، وزیر خارجه و معاونش دیدار کرد. در این دیدار طرح صلح ایران در مورد سوریه به بشار اسد، تسلیم شد.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما به نقل از خبرگزاری فرانسه از دمشق، یک مقام ایرانی پنجشنبه گفت: «این ابتکار قرار است «نقش محوری» رئیس‌جمهوری سوریه را مدنظر قرار دهد».

۲۱ مرداد، محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، در سفری چهارساعته به دمشق سفر کرد. در آن سفر، عمده تحلیل‌ها بر این بود که ظریف طرح بازبینی‌شده ایران در حل بحران سوریه را به بشار اسد، تسلیم می‌کند. اما در دمشق گرماخورده این اتفاق رخ نداد. اگرچه درگیری‌ها در بخش‌هایی از شمال کشور بی‌وقفه ادامه داشت، اما طرح ایران این‌بار به بشار اسد، تسلیم شد. امیرعبداللهیان، در کنفرانس خبری با معاون وزیر خارجه سوریه، در این مورد توضیح داد که «یک نقشه راه در دیدار وزیر امور خارجه ایران از سوریه ارائه شد. این نسخه اولیه راه‌حل سیاسی برای بحران سوریه است». او افزود: «این طرح به رئیس‌جمهوری سوریه ارائه شده بود و او از این ابتکار سیاسی سازنده ایران استقبال کرد. دو طرف برای بررسی این پیشنهادها به شکلی عمیق و سازنده به توافق رسیدند». همان زمان یک مقام آگاه به «شرق» گفت که در طرح بازبینی‌شده ایران چیدمان اجزای طرح متفاوت خواهد شد؛ یعنی یک نسخه جدید از طرح صلح است که چیدمانی جدید خواهد داشت.

اگرچه مهم‌ترین سؤال در مورد طرح ایران یا روسیه یا سازمان ملل، این است که نقش و جایگاه بشار اسد در این طرح چیست؟ اما مقامات ایرانی بدون اشاره مشخص به این موضوع، طرح را فراتر از جایگاه یک فرد می‌دانند. اما حسین امیرعبداللهیان در این نشست خبری گفته: «هرگونه طرحی برای حل‌وفصل بحران سوریه باید نقش اساسی و محوری اسد را در نظر بگیرد». به گزارش ایسنا، او ادامه داد: «نقش رئیس‌جمهور سوریه در وحدت این کشور، مبارزه با تروریسم و عبور این کشور از بحران کنونی حائزاهمیت و مورد توجه جمهوری اسلامی ایران است. جمهوری اسلامی ایران به حمایت همه‌جانبه خود از سوریه ادامه خواهد داد». سانا (خبرگزاری رسمی سوریه) از این دیدارها گزارش داد که اسد در دیدار با معاون وزیر خارجه ایران «از تلاش‌ها و تماس‌های ایران برای یافتن راه‌حلی برای بحران سوریه» تمجید و «اعتماد به متحد ایرانی خود» تجدید کرد. دو طرف درباره ایده‌ها و طرح‌های موجود برای حل مسائل سیاسی سوریه رایزنی کردند. همچنین امیرعبداللهیان و هیأت همراه در دیدار با فیصل مقداد، معاون وزیر امور خارجه سوریه و شماری از مقامات این وزارتخانه، طرح جمهوری اسلامی ایران و سایر پیشنهادها را که به‌منظور حل سیاسی بحران سوریه ارائه شده، مورد بررسی قرار دادند.

درهمین‌حال، امیرعبداللهیان چهارشنبه در بیروت با استفان دی میستورا، نماینده سازمان ملل در امور سوریه، دیدار و گفت‌وگو کرد. هم‌زمان طرح سازمان ملل در مورد سوریه نیز ارائه شده است. ایران از طرح دی میستورا که به اتفاق آرا مورد حمایت شورای امنیت سازمان ملل متحد قرار دارد استقبال کرده است. البته گفته که انتقاداتی به این طرح دارد. هدف از این طرح که اواسط اگوست تصویب شده بود، تسهیل در راه‌حل سیاسی در سوریه است. این ابتکار که قرار است در ماه سپتامبر آغاز شود، قرار است زمینه ایجاد چهار کارگروه درخصوص امنیت، مبارزه با تروریسم، مسائل سیاسی و قانونی و همچنین بازسازی را فراهم کند. سوریه بیش از چهارسال است که درگیر بحران داخلی و جنگ خارجی است. داعش نیز به معادله پیچیده سوریه افزوده شده است. طرح دی میستورا برخلاف طرح‌های پیشین مرتبط با سوریه، بر کناره‌گیری بشار اسد تأکید ندارد و به‌نوعی می‌توان گفت درباره اختیارات اجرائی اسد در هیأت انتقالی سکوت پیشه کرده است.

معاون وزیر امور خارجه ایران پیش‌تر هدف از سفرش به دمشق را بررسی طرح دی میستورا، فرستاده سازمان ملل متحد در امور سوریه و همچنین طرح مشترک ایران و سوریه برای حل بحران سوریه اعلام کرده بود.

هم‌زمان با این تحولات، مسکو، شریک دیگر دمشق، تلاش دارد نقش فعال‌تری در حل این معادله ایفا کند. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در حاشیه مجمع اقتصادی شرق گفته که اسد آماده است با گفت‌وگو با اپوزیسیون غیرمتخاصم، قدرت را با آنها سهیم شود. به‌گزارش رویترز، پوتین بر ضرورت «تشکیل نوعی ائتلاف بین‌المللی علیه تروریسم و تندروی» تأکید کرد. « این درک که چنین اتحادی برای مبارزه علیه تروریسم باید موازی با پروسه سیاسی درون سوریه پیش برود، درکل به وجود آمده است». پوتین می‌گوید رئیس‌جمهور سوریه هم «با این مسئله موافق است».

پوتین با تأکید بر ایجاد ائتلاف جهانی برای جنگ با تروریسم و افراط‌گرایی خود گفت: «ما برای این منظور با شرکای آمریکایی خود مشورت کرده‌ایم. من شخصا درباره این موضوع با اوباما صحبت کرده‌ام و مسکو با ترکیه، عربستان‌سعودی، اردن و چند کشور دیگر نیز در این خصوص گفت‌وگو کرده است».

در آخرین روز حضور لاریجانی در نیویورک مطرح شد

احتمال مبادله زندانیان ایرانی با جیسون رضاییان

شرق: آخرین روز سفر رئیس مجلس و هیأت همراهش به نیویورک با خبری قابل‌تأمل همراه شد. پنجشنبه علی لاریجانی در گفت‌وگو با رادیو ملی آمریکا (ان‌پی‌آر)، تلویحا از راهکار مبادله جیسون رضاییان با ایرانیانی که در زندان‌های آمریکا به‌سر می‌برند خبر داده است. در جریان این گفت‌وگو خبرنگار ان‌پی‌آر به بازداشت «جیسون رضاییان» خبرنگار روزنامه واشنگتن‌پست در ایران اشاره کرده و از لاریجانی پرسیده است که آیا «راه‌حلی سیاسی» برای پرونده وی وجود دارد؟ لاریجانی هم در پاسخ به این سؤال گفته است: «البته که راه‌های عملی وجود دارد. مثلا تعدادی ایرانی در زندان‌های اینجا محبوس‌اند. قطعا برای مسائلی از این دست، می‌توان به راهکارهایی رسید. فکر می‌کنم که سیاسیون شما (آمریکایی‌ها) آن راه‌ها را می‌دانند». در ادامه و بر اساس آنچه خبرگزاری فارس منتشر کرده، خبرنگار ان‌پی‌آر سعی می‌کند این «راهکارها» را شفاف‌تر موردبررسی قرار دهد و می‌پرسد آیا احتمال دارد اتفاقی مشابه با تبادل زندانیان میان آمریکا و کوبا در دسامبر سال گذشته، برای زندانیان ایران و آمریکا هم بیفتد. لاریجانی هم در پاسخ به این سؤال بدون انکار این موضوع گفته است: «آن هم یک راه است». این درحالی است که حسن قشقاوی معاون کنسولی مجلس و امور ایرانیان خارج از کشور وزارت خارجه، ۱۰ روز قبل در پاسخ به سؤالی درخصوص اینکه برخی رسانه‌ها از تبادل جیسون رضاییان خبرنگار واشنگتن‌پست، که در تهران به‌دلیل برخی اتهامات بازداشت است، با برخی زندانیان دیگر خبر داده‌اند، گفته بود: «بحثی در مورد تبادل زندانیان به هیچ‌وجه مطرح نیست، زیرا هرکدام از این موارد شرایط خاصی دارد و ما در حال پیگیری این موارد هستیم و چنین چیزی را تاکنون نشنیده‌ام».

اعلام موافقت لاریجانی با سند توافق هسته‌ای

اما به‌جز موضوع تبادل زندانیان، آنچه باز هم بخش زیادی از گفت‌وگوهای لاریجانی با رسانه‌های خارجی در آخرین روز سفر به نیویورک را به خود اختصاص داد، توافق هسته‌ای بود. رادیو ان‌پی‌آر درخصوص توافق هسته‌ای از لاریجانی پرسید که اگر تحریم‌های جدیدی علیه ایران اعمال شود، شما چه کار خواهید کرد؟ لاریجانی در پاسخ به این سؤال گفت: «اگر آمریکا به تعهداتش عمل نکند ما هم تصمیم خود را در این مورد خواهیم گرفت؛ با کسانی که بخواهند سند توافق هسته‌ای را تخریب کنند می‌دانیم چگونه برخورد کنیم». او به‌عنوان رئیس مجلس، درباره نظر نهایی نمایندگان راجع به توافق هسته‌ای هم گفته: «من روی‌هم‌رفته موافق سند هسته‌ای هستم و معتقدم از این سند می‌توان برای گام‌های بعدی استفاده کرد». لاریجانی همچنین درباره روابط پارلمانی ایران و آمریکا هم این‌گونه به رادیو ملی ایالات‌متحده آمریکا پاسخ داده است: «اکنون که ما سند توافق هسته‌ای را امضا کرده‌ایم و قرار بود تعاملات را آغاز کنیم، وزیر دفاع آمریکا به‌طور مستمر از جنگ سخن می‌گوید و آیا در چنین فضایی ارتباط پارلمانی معنا دارد؟»

آیا توافق، زمینه‌ساز رابطه با آمریکاست؟

اما لاریجانی به‌جز گفت‌وگو با رادیو ان‌پی‌آر، در روز پایانی سفر خود به نیویورک در جمع مدیران و خبرنگاران رسانه‌های واشنگتن‌پست، نیویورک‌تایمز، وال‌استریت‌ژورنال، آسوشیتد پرس، بلومبرگ، ایتارتاس، المانیتور، گاردین، هافینگتن‌پست، فرانس‌پرس، النهار، رویترز، یواس‌ای‌تودی، فرانکفورت الگماینه، جوش دیلی فوروارد و سی‌بی‌اس آمریکا حضور یافت و به سؤال‌های آنان پاسخ گفت. رئیس مجلس در این نشست، در پاسخ به سؤالی درباره تماس با مقامات و نمایندگان کنگره آمریکا در طول سفر به نیویورک نیز گفت: «در این سفر با نمایندگان کنگره دیداری نداشتم». لاریجانی همچنین در پاسخ به سؤال خبرنگار دیگری که این توافق را زمینه‌ساز ارتباط ایران و آمریکا می‌دانست، تصریح کرد: «چنانچه رهبری معظم انقلاب تأکید کردند، توافق هسته‌ای آزمونی برای آمریکاست و ما براساس میزان پایبندی آمریکا به تعهداتش و رفتار آینده این کشور، درمورد سایر موارد تصمیم‌گیری خواهیم کرد». لاریجانی زمان طرح گزارش برجام در صحن مجلس را سه یا چهار هفته آینده عنوان کرد.

حاشیه دیدارهای روز آخر

لاریجانی در روز پایانی حضور خود در نیویورک هم با رئیسان و هیأت‌های پارلمانی کشورهای تونس، اسلوونی، گرجستان، ایتالیا، کرواسی و آذربایجان ملاقات و گفت‌وگو کرد. در این دیدارها رئیس مجلس کرواسی در دیدار با علی لاریجانی گفته بود: «نام کرواسی از نام کورش پادشاه ایران گرفته شده است». همچنین در دیدار لاریجانی با رئیس مجلس گرجستان، طرح انتقال آب از گرجستان به ایران و همچنین انتقال گاز ایران به اروپا از طریق گرجستان مطرح شد. لاریجانی در دیدار با رئیس پارلمان آذربایجان هم، جمهوری آذربایجان را مسیر مناسبی برای انتقال گاز ایران به اروپا دانست و گفت: همکاری‌های نزدیک‌تر دو کشور در زمینه‌های نفت و گاز می‌تواند بیش از پیش گسترش یابد. رئیس مجلس همچنین در آخرین روز از سفر به نیویورک و شرکت در اجلاس رؤسای مجالس کشورهای جهان، با حضور در موزه متروپولیتن از بخش‌های ایران باستان، ایران بعد از اسلام و بخش‌هایی از آثار سایر ملل دنیا دیدن کرد.

کوتاه دیپلماسی

سناتورهای حامی توافق؛ ۳۸ نفر

● **ایرنا:** «هیدی هیتکمپ»، سناتور دموکرات نیز به‌عنوان سی‌وهفتمین و مایکا بنت به عنوان سی و هشتمین سناتور موافق به جمع حامیان توافق‌نامه هسته‌ای ایران در کنگره آمریکا پیوستند. به نوشته «وال‌استریت‌ژورنال» همچنین «کوری بوکر»، سناتور دموکرات ایالت نیوجرسی آمریکا، نیز به جمع حامیان توافق‌نامه هسته‌ای پیوسته است. این روزنامه آمریکایی افزود: حمایت بوکر از توافق‌نامه هسته‌ای ایران ضربه‌ای سخت به جمهوری‌خواهانی وارد کرد که برای رد توافق‌نامه هسته‌ای ایران در کنگره به دست‌کم چهاربرابر رأی دموکرات‌ها نیاز دارند.

واکنش تهران به اظهارات کری

● **ایسنا:** مرضیه افخم، سخنگوی وزارت خارجه ایران، درباره اظهارات تازه جان کری، وزیر خارجه آمریکا، در دانشگاه فیلادلفیا گفت: مقامات آمریکایی تحت فشار لابی‌های صهیونیستی عادت دارند گاه‌وبیگاه اظهارات بی‌پایه و اغراق‌آمیزی را درباره برنامه هسته‌ای ایران به زبان آورند. او افزود: اینکه گفته شده ایران در آستانه دستیابی به بمب اتمی بوده، یک دروغ بزرگ است. جمهوری اسلامی ایران بر اساس فتوای مقام معظم رهبری و دکترین دفاعی خود هرگز درصدد دستیابی به بمب هسته‌ای نبوده و نخواهد بود. او ادامه داد: این دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران بود که ناکارآمدی تحریم‌ها را به اثبات رساند و آمریکا را ناگزیر از حضور بر سر میز مذاکرات کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، جان کری در این دانشگاه گفته بود: ایران «به کشوری در آستانه اتمی‌شدن، تبدیل شده بود» و برای مواجهه با این شرایط «تحریم‌ها به‌تنهایی کافی نبود».

آغاز ساخت واحد دوم نیروگاه بوشهر

● **ایرنا:** رئیس شرکت «روس‌اتم» گفت: ساخت واحد دوم نیروگاه هسته‌ای بوشهر در ایران آغاز شده و طبق برنامه پیش می‌رود. به گزارش این خبرگزاری، به نقل از اسپوتنیک، «سرگئی کرینکو»، رئیس شرکت «روس‌اتم»، در همایش اقتصادی شرقی به خبرنگاران گفته است: درحال‌حاضر تمام کارهای مقدماتی و آماده‌سازی مطابق با این برنامه انجام می‌شود و ما از روند کار و همکاری با شرکای خود راضی هستیم. کرینکو چندماه پیش از آغاز اقدامات برای احداث واحدهای دوم و سوم نیروگاه هسته‌ای در بوشهر در پاییز امسال خبر داده بود.